

فدای فرهنگي

چون موضوع بکار بردن اصطلاحهای علمی و فنی بطوریکه نواخت و مآنوس در کتابها و درسهای دانشگاهي مورد توجه شورای دانشکده فنی قرار گرفته است ، گروه آموزشی صنایع آلی بعنوان شروع کننده برای پاره ای از لغت های علمی مورد نیاز رشته تخصصی علم و فن شیمی مرادفهای پیدا کرده است که برای اظهار نظر علاقمندان باین امر بمرور در این نشریه در جلوی برابرای انگلیسی ، فرانسه و آلمانی درج میشود و از شماره پنجم نشریه دانشکده فنی این مرادفها برای الکتروتکنیک - راه و ساختمان - معدن و استخراج فلزات و نفت نیز منتشر میشود .

هیئت تحریریه نشریه از خوانندگان گرامی تمنا دارد بمنظور تشریک مساعی در اینکار مفید و مهم فرهنگی از هر نوع اصلاح و تصحیحی که بنظرشان میرسد دریغ نورزند و اگر در این زمینه گردآوری ها و یا ترجمه های جامعتر و رساتری دارند برای درج در نشریه و غنی تر ساختن فرهنگ لغات علمی و فنی بفرستند که بسیار موجب تشکر و امتنان خواهد بود .
(در جدول اصطلاحها برابرای انگلیسی بترتیب الفبا تنظیم شده است)

هیئت تحریریه نشریه

اصطلاحات الکترو تکنیک

انگلیسی

bell transformer
 benchboard (US), Desk (G-B)
 bend
 B/H Loop
 biasing
 bichromate cell
 bifilar suspension
 bifilar winding
 bifurcating box
 bimetallic wire
 Biot and Savart's law
 bipolar
 bipolar electrode
 bipolar electrode system
 bipolar Machine
 blade
 blade contact
 blade latch
 bleeder resistor
 blinker light
 blow-out magnet
 positive booster

فرانسه

transformateur (m) de sonnerie
 pupitre (m)
 coude (m)
 boucle (f) d'hystérésis
 polarisation (f)
 pile (f) au bichromate
 suspension (f) bifilaire
 enroulement (m) bifilaire
 boîte (f) de jonction à bifurca-
 tion
 fil (m) bimétallique
 loi (f) de Biot et Savart
 bipolaire
 électrode (f) intermédiaire
 système (m) bipolaire
 machine (f) bipolaire
 couteau (m) de contact
 contact (m) à couteau
 arrêt (m) de couteau
 résistance (f) de fuite
 feu (m) clignotant
 électro-aimant (m) de soufflage
 survoleur (m)

آلمانی

Klingeltransformator (m)
 Schaltpult (m)
 Bogen (m), Krummer (m)
 Magnetisierungsschleife (f)
 Vormagnetisierung (f)
 Bichromatelement (n)
 bifilare Aufhängung (f)
 bifilare Wicklung (f)
 Gabelzwischenstück (n)
 Bimetalldraht (m)
 Biot-Savartsches Gesetz (n)
 zweipolig
 Nebenelektrode
 Bipolarsystem (m)
 zweipolige Maschine (f)
 Kontaktmesser (n)
 Messerkontakt (m)
 Messersperre (f)
 Ableitungswiderstand (m)
 Blinklicht (n)
 Blasmagnet (m)
 Zusatzmaschine (f)

فارسی

ترانسفورماتور زنگی اخبار
 میز فرمان
 خم - کمان
 چرخه پس ماند
 قطبش
 پیل بیکر مات
 سیم معلق دو تایی
 سیم پیچی دو رشته‌ای
 جمعیه اتصال از شعبه‌ای
 سیم دو فولزی
 قانون بیوساوار
 دو قطبی
 الکتروود واسطه
 دستگاه دو قطبی
 ماشین دو قطبی
 تیغه تماس
 اتصال تیغه‌ای
 لوله تیغه
 مقاومت فرار
 چراغ چشمک
 الکترو مغناطیسی
 بالا بر فشار

انگلیسی

فرانسہ

آلمانی

فارسی

booster transformmer	transformateur (m) dévoleur	Zusatztransformator (m) für Gegenschaltung	تراانسفورماتور با آک هندیہ
booster transformmer	transformateur (m) survoleur	Zusatztransformator (m) für Zuschaltung	تراانسفورماتور با بالا برینفار
Boucherot squirrel-cage motor	moteur (m) à cage d'écoureuil de Boucherot	Doppelkäfigmotor (m)	موتور قفسی سنجابی پوشرو
Boucherot squirrel-cage	enroulement (m) à cage d'écou-reuil	Doppelkäfigwicklung (f)	سیم پیچی قفسی سنجابی پوشرو
bdw	archet (m)	Bügel (m)	کمان
Brake current circuit	circuit (m) de courant de freinage	Bremstromkreis (m)	مدار جریان ترمز
brake Dynamo	dynamo-frein (f)	Bremsdynamo	دینامو ترمز
braking	freinage (m)	bremesen	ترمز کردن
braking effort	effort (m) de freinage	brenskraft (f) am Radumfang	نیروی ترمز کردن
braking magnet	aimant (m) frein	Brensmagnet (m)	مغناط ترمز
braking torque	couple (m) de freinage	Brensmoment (n) eines Zahlers	کویل ترمز
branch	dérivation	Abzweigung (f)	انشعاب
branch joint (US)	té (m) de dérivation	Abzweigklemme (f)	انشعاب T
branch switch	interrupteur (m) de circuit de dérivation	Zweigkreisshalter (m)	کلید مدار انشعابی
Break contact	contact (m) de repos	Öffnungskontakt (m)	کنتاکت سکون
break spark	étincelle (f) de rupture	Abreissfunken (m)	چرته قطع
breaking capacity	pouvoir (m) de coupure	Ausschaltleistung (f)	قدرت قطع
bridge	pont (m)	Brücke (f)	پل
bridge transformer	transformateur (m) différentiel	Brückenübertrager	
brush displacement	angle (m) de calage des balais	Bürstenverschiebungswinkel (m)	تراانسفورماتور یا یفرانسپیل
brush holder	porte-balais (m)	Bürstenhalter (m)	زاویه انحراف جارو
brush-holder arm	bras (m) de porte-balais	Bürstenhalterarm (m)	حامل جارو

اصطلاحهای راه و ساختمان

انگلیسی

فرانسه

آلمانی

فارسی

building permit	permis (m) de construire	Baugenehmigung (f)	پروانه ساختمان
building site	chantier (m), travaux (m)	Bauwerk (n) Baustelle (f)	کارگاه ساختمانی
buttrass, counterfor, spur	conterfort (m), ressaut (m)	Strebepfeiler (m)	شمع پشت بند
by-law	règlement (m)	Verordnung (f)	مقررات - آئین نامه
cadastral map	carte (f) cadastrale	Katasterkarte (f)	نقشه ثبتی
caisson or coffer	caissons	Druckluftkammer	صندوق بتنی یا فولادی با هوای فشرده برای بی سازی زیر آب
caisson foundation	fondation (f) sur caissons	Senkkastenfundierung (f)	بی سازی زیر آب با صندوق با هوای فشرده
camber, crown	cintre (m)	Bogenrundung (f)	انحنای قوسی - خمیدگی
camber	flèche (m)	Durchbiegung (f)	شکم دادن تیورها - خمش تیورها
canal	canal (m)	Kanal (n) in eine Stadt	مجرای شهری - آبرو
canalization	canalisation (f)	Kanalisation (f)	شبکه لوله کشی
cap	semelle (f)	Schwellholz (n)	نعل درگاه
capping	chapeau	Holm	کلاهک - وا بند چوبی
carpenter	charpentier (m)	Zimmermann (m)	خوابساز
to cast concrete	bétonnage	betonieren	ریختن و بعمل آوردن بتن
catch pit	tranchée (f) drainante	offene Dränleitung (w)	مجرای روباز زو کش
to caulk	calfeutrer	kalfatern	آب بندی درزها
cavity wall	mur (m) creux	Hohlmauer (f)	دیوار توخالی
to ceil	enduire le plafond	verputzen	اندرود کردن با سلات - نازک کاری
ceiling	plafond (m)	Decke (f)	سقف
ceiling construction	construction (f) du plafond	Deckenkonstruktion (f)	سقف سازی
cellar	cave	Keller (m)	زیر زمین
cement	ciment (m)	Zement (m)	سیمان

انگلیسی	فرانسه	آلمانی	فارسی
cement	cimenter	zementieren	سیمان کاری - کارهای سیمانی کردن
cement paint	peinture de ciment	Zementanstrich (m)	انداود کردن بادوغاب سیمان
cement tile	carreau (m) de ciment	Zementfliese (f)	کاشی سیمانی
centerline	axe	Achslinie (f)	خط محور - آسه
central heating	chauffage (m) central	Zentralheizung (f)	حرارت مرکزی
central railway station	gare (f) centrale	Hauptbahnhof (m)	ایستگاه مرکزی راه آهن
centre of gravity	centre (m) de gravité (f)	Schwerpunkt (m)	گرازیگاه - سرکزتقل
cermic clay	argile céramique	Keramischer Ton	خاک رس کوزه گری
chalky sandstone	grès (m) calcaire	Kalksandgestein (n)	سنگی باساده آهکی
chambered kiln	four (m) à compartiments	Kammerofen (m)	اطلاق کوره آجرپزی
charge, load	charge (f)	Last (f)	بار
charge and discharge	embarcadère (m)	Lade- und Ausladeplatz (m)	محل بارگیری و باراندازی
church (as a building)	édifice (m) d'église	Kirchengebäude	بنای کلیسا
cill or sill	seuil (m)	Schwelle (f)	کف درگاه - تکیه گاه تراورس
circumference	périmètre (f)	Umfang (m)	محیط - دور
cistern	cisterne	Zisterne (f)	آب انبار
clay mortar	mortier (m) d'argile (f)	Lehmmörtel (m)	ملاط گل
coat of paint	couche (f) de peinture (f)	Anstrich (m)	انداود با دوغاب رنگ
coat of plastering	couche (f) d'enduit (m)	Putzlage (f)	لایه اندود با ملاط

اصطلاحات شمعی

انگلیسی

فرانسه

آلمانی

فارسی

coal	charbon (m), houille (f)	Kohle (f)	زغال سنگ
coal carbonization	carbonisation (f) de la houille	Kohlenentgasung (f)	تقطیر زغال سنگ
coal gas	gaz (m) d'éclairage	Leuchtgas (n)	گاز زغال سنگ - گاز روشنائی - گاز چراغ
coal gasification	gazéification (f) de la houille	Steinkohlengaserzeugung (f)	تبدیل زغال سنگ به گاز
coal Tar	goudron (m) de houille	Steinkohlenteer (m)	قطران زغال سنگ
coal water gas	gaz (m) double	Kohlenwassergas (n)	گاز آب - گاز سنتز
coating	revêtement (m)	Überzug (m)	پوشش
cobalt	cobalt (m)	Kobalt (m), Cobalt (m)	کبالت
cobalt driers	siccatifs (m) pl. au cobalt	Kobaltrockenmittel (n) (pl.)	اسکانیف‌ها یا خشکننده‌های کبالتی
cochineal	cochenille (f)	Koschenillefarbstoff (m)	قرمز دانه
coconut oil	huile (f) de coco	Kokosnussöl (n)	روغن نارگیل
cod-liver oil	huile (f) de foie de morue	Dorschlebertran (m)	روغن ماهی
coefficient of electrolytic dissociation	constante (f) de dissociation électrolytique	Dissoziationskonstante (f)	ثابت تفکیک
cohesion	cohesion (f)	Kohäsion (f)	هم چسبی
coke	coke (m)	Koks (m)	سک
coke Oven	four (m) à coke	Koksöfen (m), Kokereiofen (m)	کوره سک سازی
coking	cokéfaction (f)	Verkockung (f)	سک سازی
cold polymerization	polymérisation (f) à froid	Kaltpolymerisation (f)	پلیمریزاسیون سرد
collagen	collagène	Kollagen (n)	کلاژن
collodion	collodion (m)	Collodium (n)	کلودیون
colloid	colloïde (m)	Kolloid (n)	کلوئید
colloidal particles	particules (f) pl. colloïdales	kolloidale Teilchen (n) (pl)	ذره‌های کلوئید

انگلیسی

فرانسه

آلمانی

فارسی

colloidal state	état (m) colloidal	Kolloidalzustand (m)	حالت کلوئیدی
colophony, colophane (f)	colophane (f)	Kolophonium (m)	کلوفان
colorimetry	colorimétrie	Farbmessung (f) kolorimetrie (f)	رنگ سنجی
colour comparator	comparateur (m) de couleurs	Farbvergleichler (m)	مقایسه کن رنگ
colza oil	huile (f) de colza	Klettenöl (n)	روغن منداب
combining weight	poids (m) de combinaison	Verbindungsgewicht (n)	وزن ترکیبی - وزن معادل
combustion boat	godet (m) à fusion	Einsetzer (m)	ناوک احتراق
combustion chamber	chambre (f) de combustion	Brennkammer (f)	اطلاق احتراق
combustion tube furnace	fourneau (m) à tube à fusion	Verbrennungsofen (m)	کوره احتراق
complex ion	ion (m) complexe	Komplexes Ion (n)	ایون کمپلکس
compound	composé (m)	Verbindung (f)	ترکیب
compression ratio	taux (m) de compression	Kompressionsverhältnis (n)	نسبت تراکم
compressor	compresseur (m)	Kompressor (m)	کمپرسور
concentration	concentration (f)	Konzentration (f)	غلظت
concentration cell	pile (f) de concentration	Konzentrationselement (n)	پیل غلظتی
concrete	béton (m)	Beton (m)	بتن
condensation	condensation (f)	Kondensation (f)	تراکم
condenser (Elect.)	condensateur (m)	Kondensator (m)	خازن
conductimetric analysis	analyse (f) conductométrique	Konduktometrische Analyse (f)	تجزیه هدایت سنجی
conjugated double bonds	liaisons (f, pl.) doubles conjuguées	konjugierte Doppelverbindungen (f) (pl)	بند های دو گانه یک در میان
constant of electrolytic dissociation	constante (f) de dissociation électrolytique	Dissoziationskonstante (f)	ثابت تفکیک
contact plating	dépôt (m) par contact	Kontakplattierung (f)	آبکاری سجاورتی
contact potential	potentiel (m) de contact	Kontaktpotential (n)	پتانسیل سجاورتی
contact process	procédé (m) de contact	Kontaktverfahren (n)	روش سجاورتی
continuous distillation	distillation (f) continue	kontinuierliche Destillation (f)	تقطیر پیوسته

اصطلاحات حفای معدن و ذوب فلزات

انگلیسی

فرانسه

آلمانی

فارسی

back	1. toit; boiser 2. diachase longitudinale, fissure, fente	1-Hangende, Firste 2-Längsspalte, Spalte	1- سقف داربستی چوبی درمعدن 2- شکاف طولی - شکستگی در طبقات زمین
back casing	soutènement provisoire du puits	vorläufiger Schachtausbau	نگهدارنده سوتی چاه
back coming	exploitation en rabattant	Rückbau	استخراج بر روش پس روی
back end	stot, jambe	Bein	چوب زانویی (کمک چوب بست) - پاس
back entry	passage d'aérage	Begleitstrecke, Begleitort	گالری سوازی باک لایه
back filling	remblayage	Versetzen, Verfüllen	پُر کردن محل استخراج ناحیه عقب سر
back land	arriere-pays	Hinterland	
back lath	palplanche, bois de garnissage	Getriebepfahl, Verzugsholz	تخته چوبی پوششی - چوبهای قالب بندی
backfiller	machine à remblayer	Versatzmaschine	ماشین پر کننده محل استخراج شده
backing deal	bois de garnissage	Verzugsholz	چوب پوششی
backstay	chambrière, reculorie	Fanghaken, Hemmstang	آلتی که برای نگهداشتن یک ارابه یا یک واگون در داخل معدن یکا رسرود - سیله ترمز
bagger	drague, excavateur	Bagger	بیل مکانیکی
bailler	cullier, soupape	Schöpfföfifel	بیل جمع کننده
bake	cuire, calciner	backen, Kalzinieren	پختن - تکلیس کردن
baking coal	charbon collant	backende kohle, Backkohle	زغال چسبیده - زغال ککی
balance rope	câble d'équilibre	Unterseil	کابل تعادل - کابل زیری
balanced hoisting	extraction équilibrée	Förderun mit Seilgewichtausgleich	استخراج با کابل تعادلی
balk	1-poutre 2-arrainissement en coin de la couche	1-Bohle, Balken 2-Auskeilen, Auskeilung	تیرشکل گوه درآوردن
ball clay	argile plastique	Plastischer Ton	رس پلاستیک

انگلیسی

فرانسه

آلمانی

فارسی

ball mill	broyeur à boulets	Kugelmühle	آسیای گدله‌های
balland	concentré de plomb	Bleikonzentrat	سرب تغلیظ شده
ballast	ballast	ballast	سنگ لاشه - بالاست
band clay	mineral de fer argileux	Toneisenstein	سنگ آهن رس دار (مجموعه لیمونیت، رست و سیدریت)
band conveyor	convoyeur à bande		نوار نقاله
banded clay	argile rubanée	Bändertone	رس رشته‌ای
banded structure	structure rubanée	Bändertextur, Lagentextur	ستروکتور رشته‌ای - ساختمان رشته‌ای
bank	couche, banc	Schicht	لایه (یک لایه رسوبی)
banket	banket, conglomerat aurifère	Goldfilhrendes Konglomerat	کنگلومرای طلا دار
banket structure	structure en plaquettes	Plattenförmige Struktur	ساختمان سطحی، ورقه ورقه
barchan	barchane	Barchan, Sicheldüne	بورخان
barite	barytine	Schwerspat, Baryt	باریتین
barmaster	administrateur, ingénieur	Grubenverwalter, Ingenieur	مهندس، مهندس معدن
barrier reef	récif-barrière	Barriereriff, Dammriff	سادهای مرجانی
barysphere	barysphère	Barysphäre	باریسفر - هسته‌سنگین زمین (نیف)
baryt	baryte	Bariumoxyd	اکسید باریم
basal cleavage	clivage de base	Basis-Spaltbarkeit	ریخ قاعده
basal moraine	moraine de fond	grundmorane	سوزن‌های قاعده
basal pinacoid	pinacoid de base	basisches Pinakoid	پیناکوئید قاعده
basaltic structure	structure basaltique	prismatische Absonderung	ساختمان منشوری یا بازالتی (در سنگ‌هایی که
base oil	pétrole brut, huile brute	Rohöl, rohes Erdöl	سوق شکرکستین در یک توده بزرگ مانند بازالت بصورت منشورهای زهم جدا میشوند)
base surface	surface de base (d'une couche)	Sohle, untere Grenzfläche (einer Schicht)	تخت خام
basic brick	brique basique	basischer Stein	حد زیرین یک سطحی، (طبقه رسوبی)
bass	1-argile compacte	1-dichtert Ton	آجر لسموز قلیائی
bastardcoal	2-charbon schisteux	2-schieferige Kohle	۱- رس متراکم
	charbon dur	harte, feste Kohle	۲- شیبست زغال عالی
			زغال سخت و سفید